

Na Slavistickém institutu Vídeňské univerzity jsem strávila před třemi lety zimní semestr. Ještě před příjezdem do Vídně bylo třeba si s předstihem zarezervovat ubytování na koleji (poté se již sehnat nedalo). Všechny nezbytné informace mi univerzita poslala automaticky bez vyžádání a všechno ostatní jsem řešila v podstatě až po příjezdu. Nejdůležitější věcí, s níž přijíždíte na pobyt ERASMUS, je studijní plán, seznam předmětů, které má student za svůj pobyt v zahraničí absolvovat. Již krátce po příjezdu se ukázalo, že plán, který jsem si sestavila doma, je v podstatě nepoužitelný a sloužil jen jako pouhá představa o tom, o které předměty bych na univerzitě mohla mít zájem.

Studijní program zaměřený na slovanské jazyky se z velké části skládá z výuky samotných jazyků, tyto kurzy jsou pro rodilého mluvčího slovanských jazyků omezeně užitečné. Absolvovala jsem asi 5 lekcí ruštiny pro začátečníky a pak jsem kurz opustila, protože rakouští mluvčí měli s výslovností ruštiny značné potíže a výuka se tím hodně zdržovala. Zároveň jsem při prvních konzultacích studijního plánu zjistila, že Filozofická fakulta vyžaduje, abych na Institutu absolvovala alespoň jeden předmět, když jsem byla ke studiu na něm nominována. Nakonec jsem se přihlásila na seminář věnovaný lingvistickým otázkám současné češtiny, který vedl univ. prof. Stefan Newerkla. Kurz byl určen pro magisterské studenty češtiny. V semináři se probírala bohemistovi notoricky známá témata, např. výjimky v českém tvarosloví se zaměřením na jednotlivé slovní druhy. Atestaci prof. Newerkla uděloval za písemnou práci, v níž mělo být dané téma kriticky zhodnoceno na základě více různých zdrojů. Dostupnost českých pramenů je v univerzitní knihovně naštěstí dobrá. Z látky vykládané v přednášce se skládala zkouška ústní, která probírala formou zkoušení z předem zadaných okruhů. Prof. Newerkla se mi snažil vyjít maximálně vstříc a byl tak laskavý, že mě doporučil jako výpomoc jednomu historikovi, který dával dohromady česko-rakouský sborník a nevěděl si rady s korekturou českých textů, takže jsem měla možnost si svůj pobyt trochu zpestřit, a dokonce si i něco přivydělat, což u zahraničních studentů bývá spíše výjimkou, protože ti na ERASMU své úspory spíše utrácejí.

Další předměty jsem absolvovala na Jazykovědném institutu, který integruje studenty obecné a aplikované lingvistiky, přičemž asi nejvíce studentů se věnuje pedagogice jazyka. Zde jsem navštěvovala seminář patolingvistiky, což je disciplína, která se u nás vůbec nevyučuje, stojí někde na pomezí vývojové psycholingvistiky a neurolingvistiky a věnuje se zejména patologickým jevům při jazykovém vývoji u dětí. Situace v Čechách je ve smyslu uplatnitelnosti těchto znalostí v praxi podobná situaci v Rakousku, profese klinického lingvisty u nás neexistuje, a tak jsme se na tento seminář zapsala hlavně proto, abych si doplnila své neurolingvistické znalosti. Dalším zajímavým předmětem, který jsem si přidala do studijního plánu, byla přednáška Jazyk a politika, kde se jednak probíraly jednotlivé legislativní rámce používání jazyka v politice a ve veřejných institucích (samozřejmě se zaměřením na rakouskou situaci), jednak se rozebíraly politické projevy s akcentem na různé aspekty jazyka. Podobně jako seminář patolingvistiky mi i tento seminář rozšířil mé dosavadní odborné obzory. Jeden seminář, který byl zaměřen na textovou kompetenci, jsem absolvovala také na překladatelství. Probíraly se v něm jednotlivé textové žánry a diskutovalo o adekvátnosti užití jednotlivých jazykových prostředků. Tento kurz byl poměrně náročný, protože každý týden bylo nutné prostřednictvím univerzitního systému odevzdat vypracovanou slohovou úlohu. Naštěstí byl vyučován v češtině, protože většina jeho účastníků byla českými nebo slovenskými rodilými mluvčími.

Nedílnou součástí pobytu ERASMUS samozřejmě tvoří i navázání vztahů s jinými studenty a poznávání města. S domácími studenty jsem až na sporadické rozhovory v rámci semináře žádné kontakty nenavázala, ale o to více jsem trávila času s jinými mezinárodními studenty. Zejména s kamarády mé turecké spolubydlící na koleji. Nikdy by mě předtím nenapadlo, jak odlišné vnímání některých kulturních a společenských témat se v diskuzi s nimi může projevit. Uvědomění si této rozmanitosti pohledů na naši evropskou každodenní realitu pro mě bylo osobně velmi přínosné.

Co se týče poznávání města, tak za půl roku pobytu jsem měla díky volným víkendům prochodit snad každý kousek města. Zatímco slunečný začátek pobytu, který obsáhl ještě značnou část babího léta, přál hlavně procházkám parky, z nichž asi nejpříjemnějším je městský park, druhá část pobytu byla vhodná hlavně k opakované návštěvě vánočních trhů, které jsou mezi turisty vyhlášené. Asi nejznámějším je trh umístěný před vídeňskou radnicí, ale na každém místě je složení stánků jiné. Vídeň má v předvánoční době jedinečnou atmosféru, i když je vykoupena intenzivním mrazivým větrem táhnoucím od Dunaje, který z nošení čepice dělá na-prostou nutnost.

Obecně hodnotím pobyt ve Vídni jako vesměs dobrou zkušenost, díky níž jsem si ověřila, že se dokážu zorientovat v cizojazyčném prostředí a přivést si i některé znalosti, které jsem na své domácí univerzitě neměla možnost nikdy získat.

Kristýna Tesařová, 2016